

ή ειδωλοποίηση του, ή άρνηση να αποδεχθούμε τον Σταυρό μέσα στον Γάμο.

Είναι αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια εκδηλώνεται περισσότερο το ιδιαίτερο ενδιαφέρον της Εκκλησίας μας για την κατάσταση της οικογένειας και τη στήριξη της. Σέ Συνοδικό επίπεδο, στην πατρίδα μας λειτουργεί, ως γνωστόν, από το 1999, η *Ειδική Επιτροπή Γάμου, Οικογενείας, προστασίας του παιδιού και του δημογραφικού προβλήματος*, η οποία, με τη σοβαρή και έθελοντική εργασία των μελών της, προσφέρει ικανό και σπουδαίο έργο, με τη διοργάνωση πανελλαδικών συνεδρίων, την εφαρμογή πιλοτικών ποιμαντικών προγραμμάτων, την κατάρτιση στελεχών και άλλες δραστηριότητες. Παράλληλα και προς την ίδια κατεύθυνση εργάζεται και η *Ειδική Συνοδική Επιτροπή Γυναικείων ζητημάτων*. Εκτός των άλλων, έξι ίσου σημαντικό είναι και το πιλοτικό πρόγραμμα της Ιερής Συνόδου για την οικονομική ένισχυση των τρίτεκνων οικογενειών της Θράκης, το οποίο άγγυστα ενισχύουν εδώ και 14 έτη όλες οι Ιερές Μητροπόλεις.

Ήδη πολλές από αυτές, με την πρόθυμη και αξιόλογη βοήθεια κληρικών και λαϊκών, έχουν δημιουργήσει νέες δομές για την κατάρτιση των γονέων και την παροχή συμβουλευτικής στην αγωγή των παιδιών. Σχολές προετοιμασίας των υποψηφίων για γάμο, Σχολές Γονέων, Συμβουλευτικοί Σταθμοί, *Κέντρα Στήριξης της Οικογένειας* (ΚΕ.Σ.Ο.), Βιωματικές Ομάδες, Σινέδρια, όμιλίες, ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, εκδόσεις βιβλίων, κατασκηνώσεις, νεανικές συναντήσεις και κατηχητικές συντροφίες, προσωπική-άτομική συμβουλευτική στο ιερό μυστήριο της εξομολογήσεως, στήριξη των πολυτέκνων, των άγαμων μπτέρων και παροχή ύλικής βοήθειας όπου χρειάζεται, σέ χρήματα, τρόφιμα, ρουχισμό και φάρμακα. Η έννημέρωση των

νέων και των μεγαλύτερων ζευγαριών και ο διάλογος μαζί τους κρίνονται ποιμαντικά απαραίτητες πρωτοβουλίες, ώστε να οδηγούνται προς την «τελείαν αγάπην» και να προλαμβάνονται παράνομες σχέσεις, διαζύγια και εκτρώσεις μεταξύ εκείνων που, ενώ δηλώνουν πιστοί και προτιμούν το εκκλησιαστικό μυστήριο, τό βιώνουν όμως μάλλον επιφανειακά, ως πολιτιστικό αυτόνοτο. Ακόμη, η διεκδίκηση δικαιωμάτων υπέρ των εύπαθών κυρίως ομάδων δέν μπορεί να είναι έξω από τό στοργικό ενδιαφέρον των Ποιμένων.

Σέ κάθε περίπτωση, η Εκκλησία μελετά νέες μορφές ποιμαντικής δράσης προκειμένου να αναζητήσει τούς έγγυς και τούς μακράν και να μήν αφήσει καμία εύκαιρία επικοινωνίας μέ τίς οικογένειες να χαθεί άνεμεταλλήτευτη, αλλά να είναι ουσιαστικά και έποικοδομητικά παρούσα σέ κάθε χαρά ή θλίψη των παιδιών της. Δίχως να έφησυχάζει από τή σπανιότητα των περιπτώσεων, έτοιμάζεται να άντιμετωπίσει ποιμαντικά τίς προσωπικές και γαμικές σχέσεις που άναπτύσσονται μεταξύ χριστιανών και άλλοπίστων στό πλαίσιο τής θρυλούμενης αλλά ύπαρκτης πλέον πολυπολιτισμικότητας και του σαγηνευτικά προβαλλόμενου πλουραλισμού. Η Εκκλησία, στίς σύγχρονες αυτές συνθήκες τής ραγδαίας έκκοσμίκευσης, θά συνεχίσει να κατηχεί τόσο τούς πιστούς, όσο κι εκείνους που έπιθυμούν να ζούν εκτός των κόλπων της, προς τό βαθύτερο νόημα και τή σημασία τής χριστιανικής οικογένειας, σέ μια προσπάθεια έπανευαγγελισμού των ανθρώπων στήν έποχή του άκρατου μηδενισμού και τής γενικευμένης έκπτωσης κάθε νοήματος. Στήν άποκατάσταση και τήν έπανέυρεση τής χριστιανικής συνείδησης σχετικά μέ τό νόημα τής προσωπικής πίστης και των διαπροσωπικών σχέσεων των ανθρώπων βρίσκεται και τό νόημα τής οικογένειας σήμερα.

Γιά περισσότερες πληροφορίες στό διαδίκτυο

1. www.ecclesia.gr
2. www.apostoliki-diakonia.gr

«ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ». Έκδοση τής Ιερής Συνόδου τής Εκκλησίας τής Ελλάδος, Ιασιού 1 – 115 21 Αθήνα, τηλέφωνο 210-7272.204.
Διανέμεται δωρεάν μέ τή φροντίδα των Ιερών Μητροπόλεων.
Έκ του Τυπογραφείου τής Αποστολικής Διακονίας τής Εκκλησίας τής Ελλάδος.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΟ ΛΑΟ

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΣΕ ΚΡΙΣΗ ΣΗΜΕΡΑ

Η ελληνική κοινωνία
σέ παρατεταμένη κρίση

Η Ιερά Σύνοδος τής Ιεραρχίας συνήλθε τόν παρελθόντα Οκτώβριο έν μέσφ και πάλι ποικίλων κοινωνικών και οικονομικών προβλημάτων, σέ μία καμπή κρίσιμων άνακατατάξεων. Ώς κοινωνία, καλούμαστε να ύπερβούμε σύνθετα προσκόμματα και σοβαρές παθογένειες και στρεβλώσεις. Ώς Εκκλησία, καταθέτουμε τήν κοινή μας άγωνία για τό παρόν και τό μέλλον τής ελληνικής κοινωνίας και άναλογιζόμαστε τίς ευθύνες μας και τίς δυνατότητες εκπληρώσεως τής άποστολής μας σέ στιγμές φθοράς και εύτελισμού του άνθρωπίνου προσώπου, ύποτιμήσεως του ιεροϋ χαρακτήρα του και άπαξίωσης ουσιαστών πνευματικών αξόνων του κοινου μας βίου.

Και ενώ η κοινωνία νοσει βαθύτατα, τό βασικό της κύτταρο, η οικογένεια, άργά αλλά σταθερά, άλλοιώνεται και διαλύεται. Δέν γίνεται όμως να μάς διαφεύγει τό γεγονός ότι ο θεσμός τής οικογένειας άποτελεί διαχρονικά τό πιό έγγυημένο και άσφαλέστερο κοινωνικό πλαίσιο για τήν όρθή διαπαιδαγώγηση και τήν αγωγή των νέων μελών τής κοινωνίας μας. Η οικογένεια διαπλάθει τίς παιδικές ψυχές «έν παιδεία και νουθεσία Κυρίου» και προετοιμάζει τά ένεργά μέλη τής κοινωνίας, τούς άνθρώπους όλων των έπαγγελμάτων, τούς κάθε είδους ήγέτες ένός τόπου.

Άποτελεί κοινό τόπο η διαπίστωση ότι στίς μέρες μας ο οικογενειακός θεσμός δοκιμάζεται δεινά και πλήττεται, καθημερινά και συχνά άθέατα, από πολλές έκπτώσεις και στρεβλώσεις. Κάθε έκτροπή από τήν ύγιη πορεία τής οικογένειας οδηγεί σέ διάφορες άλλοιώσεις. Βεβαίως, ο κίνδυνος να έκπέσει η οικογενειακή συμβίωση σέ γυμνή σύμβαση ύπήρχε και σέ παλαιότερες έποχές. Σήμερα όμως, όλοι άναφέρονται κυρίως και κατ' έξοχήν στά άτομικά δικαιώματά τους και λησμονούν τίς ύποχρεώσεις τους. Η ίδια η έννοια του φύλλου ήδη θεωρείται μεταβλητή και έπαμφοτερίζουσα. Η ικανότητα να διακρίνει κανείς τήν ιερότητα τής ένώσεως των δύο φύλλων στον σύγχρονο κόσμο μοιάζει να χάνεται βαθμηδόν.

Γιά τήν Όρθόδοξη Εκκλησία μας, βεβαίως, ο γάμος δέν έγκαθιδρύει μόνο μία κοινή και έμπειρική πορεία προς τή θέωση και τόν μεταμορφωμένο κόσμο του Θεου· έγγυάται, μέ τή γέννηση και τήν άνατροφή των τέκνων, όχι άπλώς τή βιολογική επέκταση τής άνθρωπότητας, αλλά κυρίως τήν πνευματική διαιώνιση του άνθρώπινου προσώπου. Ο γάμος και η οικογένεια καθιστά, συνεπώς, τόν άνθρωπο συνδημιουργό του Θεου και τόν έπιφορτίζει μέ τή μεγαλύτερη ευθύνη από όλες, τήν ευθύνη έναντι των παιδιών μας. Ο ιερός Χρυσόστομος προτρέπει τόν άκροατή του μέ τά ακόλουθα λόγια: «*Εκκλησίαν ποίησόν σου τήν οικίαν· και*

Η Εκκλησία μιλάει στά παιδιά της
μέ τή γλώσσα τής Ευθύνης,
τής Αλήθειας και τής Αγάπης

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2013

47

γάρ υπεύθυνος εἶ καὶ τῆς τῶν παιδίων σωτηρίας»· δηλαδή: «*Κάνε τό σπίτι σου ἐκκλησία· γιατί εἶσαι υπεύθυνος καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τῶν παιδιῶν σου*». Μὲ τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου Παύλου (Ἐφ. 5, 32), τό μυστήριο τοῦ Γάμου «*μέγα ἐστίν*», «*εἰς Χριστόν καὶ εἰς τὴν ἐκκλησίαν*». Κάθε οικογένεια διατηρεῖ μία ἱερή, μοναδική καὶ ἀνεπανάληπτη ἀξία, ἐφ' ὅσον εἰκονίζει τό μυστήριο πού συνέχει καὶ συγκροτεῖ τὴν Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ.

Τοῦτο ὅμως σημαίνει ὅτι δέν μπορεῖ κανεὶς νά τὴν υποβαθμίζει ἢ ἀκόμη καὶ νά τὴν ὑποκαθιστᾷ. Μπροστά στή σύγχρονη καὶ πολυποικίλη κρίση καὶ ἀγωνία τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, «*ἐν ἡμέραις πονηραῖς, ἐν αἰς ἡ τῶν πολλῶν ἀγάπη ἐψύγη*», ἡ χριστιανική ἀνασυγκρότηση τοῦ θεοῦδρουτου θεσμοῦ τῆς οικογένειας μπορεῖ νά ἀποτελέσει τό καλύτερο φάρμακο σέ ὁποιαδήποτε διαβρωτική κατάσταση. Χρειάζεται ὅμως νά μαρτυρήσουμε καὶ νά ἐπαναδιατυπώσουμε τὴ βαρύτερη ἀλλήλα σώζουσα, ζωοποιούσα καὶ λυτρωτική ἀλήθεια, ἡ ὅποια προκύπτει ἀπὸ κάθε σωστά δομημένη οικογένεια, ἀπὸ κάθε κατ' οἶκον Ἐκκλησία.

Οἱ «ἐκτροπές τοῦ οικογενειακοῦ θεσμοῦ» ἢ οἱ ἀναδυόμενες «ἐναλλακτικές μορφές οικογένειας» στή σύγχρονη κοινωνική πραγματικότητα συνιστοῦν φαινόμενα πού ἀποδεικνύουν τὴν ἐκκοσμίκευση καὶ τὸν ἀποχριστιανισμό τῶν σύγχρονων δυτικῶν κοινωνιῶν –κοινωνιῶν καὶ λαῶν, ἐν τούτοις, μὲ πλούσιο χριστιανικό παρελθόν. Αὐτό, ἐν πολλοῖς, ἰσχύει καὶ γιὰ τὴν ἐλληνική κοινωνία. Ἀπαιτεῖται, συνεπῶς, προβληματισμός καὶ μελέτη σοβαρῆ γιὰ τὴ διαφύλαξη καὶ τὴν προκοπή τοῦ ἱεροῦ αὐτοῦ θεσμοῦ, τὸν ὁποῖον ὀρθά ὀνομάζουμε καὶ «*μικρὴ Ἐκκλησία*». Ἄλλωστε, καὶ αὐτό πού θεωρεῖται ὡς «*κρίση*», μπορεῖ τελικά, ἂν τό θελήσουμε, νά γίνῃ εὐκαιρία γιὰ ἀνασυγκρότηση. Νά σημάνει τὴν κατάρρευση καὶ τό τέλος τοῦ παλαιοῦ τρόπου ζωῆς καὶ τὴν ἀρχὴ μιᾶς νέας δημιουργίας ἐν Χριστῷ, τῆς ἀναπλάσεως τοῦ πεπτωκότος κόσμου.

Ὁ ὑλιστικός καὶ μηδενιστικός τρόπος ζωῆς, ἡ ἐκλείψη ἐκκλησιαστικοῦ ἤθους καὶ ἀληθινῆς ἀγάπης, τὰ νέα ἐργασιακά καὶ οἰκονομικά δεδομένα, οἱ ἀλληλαγές τῶν ρόλων καὶ ἀλλοίωσις ἐνδεχομένως παράγοντες, ἀλλοίωσαν καὶ «*σμίκρυναν*» τὴν οικογένεια. Ὁ μυστηριακὸς χαρακτήρας τῆς, ἡ υπερβατικὴ τῆς ἀναφορὰ «*εἰς Χριστόν καὶ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν*», μοιάζει νά ἀτονεῖ ἢ νά μὴν ὑφίσταται γιὰ πολλοὺς συνανθρώπους μας. Ὅλοι αὐτοὶ οἱ λόγοι, ἴσως καὶ ἀλλοίωσις, συνετέλεσαν στήν ἐμφάνιση μορφῶν γάμου

καὶ ὀργάνωσης τοῦ οικογενειακοῦ βίου, οἱ ὁποῖοι, ὑπὸ τό φῶς τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας, θεωροῦνται ἐκτροπές τῆς οικογένειας καὶ, κατὰ τὴ σύγχρονη ἐκκοσμηκευμένη ἀντίληψη, ἐναλλακτικές μορφές τῆς. Πρόκειται γιὰ τὸν πολιτικό γάμο, τὴ μονογονεϊκὴ οικογένεια, τὴν ἐλεύθερη συμβίωση καὶ τὸν λεγόμενο γάμο τῶν ὁμοφυλοφίλων.

Κατὰ τὴν πρόσφατη θέσπισή του, τό λεγόμενο *Σύμφωνο ἐλεύθερης συμβίωσης* ἀποτελεῖ καθεστῶς διαφορετικὸ ἀπὸ τὸν γάμο: πρόκειται γιὰ ἐναλλακτικὴ μορφή μόνιμης συμβίωσης καὶ ὄχι γιὰ μορφή «*χαλαροῦ*» γάμου. Κατὰ τὴ νομική προσέγγιση, ἐπιχειρεῖται νά ρυθμιστεῖ νομοθετικά ἕνα ὑπαρκτό κοινωνικό φαινόμενο, δηλαδή ἡ γέννηση παιδιῶν ἐκτός γάμου, οἱ μονογονεϊκὲς οικογένειες, πού συνεχῶς αὐξάνονται, καὶ οἱ ἀπροστάτευτες γυναῖκες ἀπὸ τὴ μακροχρόνια πολλῆς φορές ἐλεύθερη συμβίωση. Ἀναμφίβοτα, στήν κατηγορία αὐτὴ θά βρεθοῦν καὶ πολλοὶ πού εἶναι βαπτισμένοι ὀρθόδοξοι χριστιανοί, οἱ ὁποῖοι ὅμως εἴτε δέν γνωρίζουν εἴτε ἐμποροῦνται ἀπὸ ἰδέες καὶ ἀντιλήψεις ξένες καὶ ἀντίθετες πρὸς τὴ διδασκαλία, τὴν παράδοση καὶ τὸ ἥθος τῆς Ἐκκλησίας. Ὡστόσο, τό συγκεκριμένο σχῆμα συμβίωσης, νομοθετικά πλέον κατοχυρωμένο, μπορεῖ νά ἐπηρεάσει ἀρνητικά τὴ χριστιανικὴ ἀντίληψη περὶ γάμου καὶ οικογένειας τῆς σύγχρονης ἐλληνικῆς κοινωνίας. Ὅρισμένα μέλη τῆς Ἐκκλησίας, ἐκεῖνα πού γιὰ διάφορους λόγους, ἐπιπόθια κι ἀβασάνιστα, θά ἐπιλέξουν γιὰ κάποιο διάστημα ἢ καὶ μόνιμως τὸν συγκεκριμένο τρόπο ἐλεύθερης συμβίωσης, πρόκειται νά ἀρνηθοῦν τὴν ἐκκλησιαστικὴ ἱερολογία τῆς συζυγίας τους.

Ἡ Ἐκκλησία μελετᾷ εἰς βάθος τὰ φαινόμενα αὐτὰ καὶ μὲ τὴ συμβολὴ στελεχῶν τῆς, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν, μὲ ἐξειδικευμένες γνώσεις καὶ θεολογικὴ συγκρότηση, διαμορφώνει τὴν ἐκκλησιαστικὴ μαρτυρία τῆς, καθὼς καὶ τὴν ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση ὄλων αὐτῶν τῶν νέων ἐναλλακτικῶν πρὸς τὴ συμβατικὴ οικογένεια σχημάτων ὀργάνωσης τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου στήν ἐποχὴ μας. Στὴν περίπτωση τῆς ἐλεύθερης συμβίωσης, βιώνουμε πλέον τὴ βαθιὰ θεολογικὴ καὶ κοινωνικὴ ἀλλοίωση τοῦ θεσμοῦ τῆς οικογένειας. Ἡ οικογένεια δέν θεωρεῖται πλέον «*μικρὴ Ἐκκλησία*», ἀλλὰ ἀπλή συμβίωση τοῦ ἐνός μὲ τὸν ἄλλο. Ἡ ἱερολογία τοῦ Γάμου δίνει τὴν ἐντύπωση βαρύτερης δέσμευσης καὶ φαντάζει σὰν ἀναχρονιστικὸ γεγονός, σὰν πράξη πού δέν ἔχει νόημα, ἐν τέλει ἀπλῶς σὰν μιὰ φοιτητικὴ τε-

λετή. Δέν ἐκφράζει γιὰ ἐκείνους τίποτε τό ὑπαρξιακό οὔτε ἐνέχει ἐσχατολογικὲς ἢ ἀλλοιὰ μεταφυσικὲς προσδοκίες.

Ἡ αὐξηση τῶν διαζυγίων, ἀξιοπρόσεκτη στὶς μέρες μας, ἀποκαλύπτει τὴν ἐπιπολαιότητα τῶν σημερινῶν ἀνθρώπων καὶ τὴ ρηχότητα τῶν αἰσθημάτων σὲ σχέση μὲ τοὺς παλαιότερους, οἱ ὁποῖοι, ἀσφαλῶς δέν ἦταν τέλειοι, ὅμως οἱ γάμοι τους διαρκοῦσαν μιὰ ζωὴ. Παρατηρεῖται ἐπίσης στὴν ἐποχὴ μας τό φαινόμενο οἱ ἄνθρωποι δύσκολα νά ἀποφασίζουν νά προχωρήσουν σὲ γάμο, συνεπῶς καὶ στὴ δημιουργία οικογένειας, ὄχι μόνον ἐξ αἰτίας ἀντικειμενικῶν δυσκολιῶν, τῆς οἰκονομικῆς κρίσης, τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς δυσκοιλίας νά ἐνταχθοῦν στὴν ἀγορὰ ἐργασίας, ἀλλὰ καὶ γιὰ ἀλλοιους δευτερεύοντες λόγους.

Θεολογικὲς καὶ ποιμαντικὲς προσεγγίσεις τῆς οικογένειας σήμερα

Παρά τὴν κρίση τῶν μορφῶν τοῦ σύγχρονου κοινωνικοῦ βίου, ὁ κόσμος πάντοτε θά προσδοκᾷ ἀπὸ τὴν οικογένεια καλοῦς καὶ καλλιπρηγημένους ἀνθρώπους οἱ ὁποῖοι θά τοῦ προσφέρουν τὴν καλὴ καὶ δημιουργικὴ του «*ἀλληλοίωση*». Σὲ αὐτὴν τὴν ἀγωνιώδη προσδοκία τῆς ἐποχῆς, ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία ἐκφράζει δημοσίως τὴ θεολογικὴ τῆς μαρτυρία καὶ συγχρόνως τὴν συχνὰ ἀθέατη καὶ ἀθόρυβη ποιμαντικὴ τῆς διακονία καὶ προσφορά. Σὲ αὐτό τό πλαίσιο, ἡ ἐπαναθεώρηση τῆς οικογένειας, ἡ ὁποία εἶναι ἀπολύτως ἀναγκαία γιὰ τὴν κατὰ Χριστόν ζύμωση τῆς κοινωνίας καὶ τὴν ἐπὶ τὰ βελτίω ἀλληλαγὴ, δέν σημαίνει τίποτε ἄλλο παρὰ τὸν ἐκ νέου «*ἐκκλησιασμό*» τῆς καὶ τὴν ἐπανασύνδεσή τῆς μὲ τὴν εὐχαριστιακὴ ἐμπειρία τῆς τοπικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ «*μικρὰ Ἐκκλησία*», ὅπως ὀνομάζει τὴν οικογένεια ὁ ἱερός Χρυσόστομος, καλεῖται νά διευρυνθεῖ βιωματικὰ καὶ ὑπαρξιακὰ στὶς διαστάσεις τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας. Ἀπαραίτητες εἶναι ἀκόμη τόσο ἡ πνευματικὴ προετοιμασία τῶν νέων ζευγῶν στήν πορεία τους πρὸς τὸν γάμο, ὅσο καὶ ἡ διαρκὴς στήριξή τους στήν οἰκοδόμηση τῆς μικρῆς τους Ἐκκλησίας, ὥστε νά μὴν αἰσθάνονται ἐγκαταλειψιμὲνοι ἀποκλειστικά στὶς δικές τους δυνάμεις.

Ἡ ἀποστολὴ καὶ ἡ προσφορά τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὴν κατεύθυνση αὐτὴ εἶναι ἡ δημόσια, μετὰ παρηγορίας καὶ πρὸς κάθε κατεύθυνση κατάθεση τῆς μαρτυρίας τῆς γιὰ ὄλον τὸν κόσμο, χωρὶς διακρίσεις φύλου, ἡλικίας, κοινωνικῆς θέσης, ἐθνότη-

τας ἢ πίστεως, περὶ τοῦ νοήματος τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς καὶ τῆς ὑπερβάσεως τῆς φθορᾶς καὶ τοῦ θανάτου· περὶ τῆς δυνάμεως τῆς πίστεως στὸν Χριστό· περὶ τῆς οικογένειας ὡς εὐλογημένης μορφῆς κοινωνίας προσώπων, ὄχι ὡς αὐτοαναφορικῆς ἐνώσεως ἀτόμων, καὶ ἡ παντοειδῆς στήριξη καὶ ὑπεράσπισή τῆς.

Κάθε οικογένεια εἶναι ἀληθινὰ μιὰ «*μικρὴ ἐκκλησία*» καὶ, ἐπομένως, ἀποτελεῖ πρόγευση καὶ δρόμο πρὸς τό μυστήριο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ὁ Χριστός εἶναι ὁ Νυμφίος τῆς Ἐκκλησίας (Μτ. 9, 15· 25, 1 κ.ἐ.· Μκ. 2, 19-20· Λκ. 5, 34-35· Ἰω. 3, 29) καὶ ὁ ἴδιος ἀναφέρει στὴν παραβολὴ τοῦ γαμήλιου δείπνου ὅτι «*ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὅστις ἐποίησεν γάμους τῷ υἱῷ αὐτοῦ*» (Μτ. 22, 2). Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος συμβουλεῖ τοὺς ἄνδρες νά ἀγαποῦν τίς γυναῖκες τους «*καθὼς καὶ ὁ Χριστὸς ἠγάπησεν τὴν ἐκκλησίαν καὶ ἑαυτὸν παρέδωκεν ὑπὲρ αὐτῆς, ἵνα αὐτὴν ἀγιάσῃ καθάρισας τῷ λουτρῷ τοῦ ὕδατος ἐν ῥήματι, ἵνα παραστήσῃ αὐτὸς ἑαυτῷ ἐνδοξὸν τὴν ἐκκλησίαν, μὴ ἔχουσαν σπίλον ἢ ρυτίδα ἢ τι τῶν τοιούτων, ἀλλ' ἵνα ᾖ ἁγία καὶ ἄμωμος*» (Ἐφ. 5, 25-27).

Ἡ «*κατ' οἶκον*» μικρὴ αὐτὴ ἐκκλησία ὑφίσταται στήν πληρότητα καὶ τὴν αὐθεντικότητά τῆς ὡς ὀργανικό τμήμα τῆς κατὰ τόπους Ἐκκλησίας καὶ ὄχι ἀνεξάρτητα ἀπὸ αὐτή. Στὴ χριστολογικὴ καὶ ἐκκλησιολογικὴ τῆς προοπτικῆς ἡ οικογένεια βρῖσκει τὴν πραγματικὴ τῆς ἀξία καὶ γίνετα κοιλία γιὰ τὴν ὀλοκληρήωση καὶ τελείωση τῶν μελῶν τῆς. Ἐξω ἀπὸ αὐτὴν, κινδυνεύει νά μεταβληθεῖ σὲ ἐστία ἀνάπτυξης ὀμαδικοῦ ἐγωισμοῦ καὶ ἰδιοτέλειας. Μέσα στήν ἴδια προοπτικὴ ἐνεργεῖται ἡ ἐνότητα τῆς χριστιανικῆς οικογένειας καὶ ἡ ἱεράρχηση τῶν μελῶν τῆς. Ὁ λόγος τοῦ Χριστοῦ «*εἰ τις θέλει πρῶτος εἶναι, ἔσται πάντων ἔσχατος καὶ πάντων διάκονος*» (Μκ. 9, 35) δέν ἰσχύει μόνο γιὰ τὴν Ἐκκλησία, ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴν οικογένεια.

Τό πραγματικὸ πρόβλημα τοῦ Γάμου σήμερα δέν εἶναι τόσο ἡ διάσπαση πρὸς τὸν ἄλλον, ὅσο ἡ εἰδωλοποίηση καὶ ἡ αὐτονόμηση τῆς οικογένειας, ἡ ἐλλείψη πορείας, μαρτυρίας καὶ προσανατολισμοῦ τοῦ Γάμου πρὸς τὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Στὴν περίπτωσή αὐτὴ, ἡ οικογένεια ἔχει πάψει νά ὑπάρχει γιὰ τὴ δόξα τοῦ Θεοῦ καὶ νά ἀποτελεῖ μυστηριακὴ εἴσοδο στήν παρουσία Του. Αὐτό πού διαλύει τόσο εὐκόλῃ τὴ σύγχρονη οικογένεια καὶ κάνει τό διαζύγιο σχεδὸν φυσικὴ σκιά τῆς, δέν εἶναι ἡ ἐλλείψη σεβασμοῦ πρὸς τὸν οικογενειακὸ θεσμό, ἀλλὰ